

- exercise on punch forces in highly-trained boxers. *Eur J Sport Sci*, 22(7), 964–972. <https://doi.org/10.1080/17461391.2021.1916085>.
6. Fernandes, J., Bello F., Duarte, M., Carvalho, P., Queiroz, A., Brito, C., Miarka, B. (2018). Effect of rule changes on technical-tactical actions correlated with injury incidence in Professional Mixed Martial Arts. *Journal of Physical Education and Sport*, 18(3), 1713–1721. <https://doi.org/10.7752/jpes.2018.03250>
 7. Folhes, O., Reis, V., Marques, D., Neiva, H., Marques, M. (2022). Maximum Isometric and Dynamic Strength of Mixed Martial Arts Athletes According to Weight Class and Competitive Level. *Int J Environ Res Public Health*, 19(14), 8741. <https://doi.org/10.3390/ijerph19148741>.
 8. Folhes, O., Reis, V., Marques, D., Neiva, H., Marques, M. (2023). Influence of the Competitive Level and Weight Class on Technical Performance and Physiological and Psychophysiological Responses during Simulated Mixed Martial Arts Fights: A Preliminary Study. *J Hum Kinet*, 86, 205–215. <https://doi.org/10.5114/jhk/159453>.
 9. Giboin, L., & Gruber, M. (2022). Neuromuscular Fatigue Induced by a Mixed Martial Art Training Protocol. *J Strength Cond Res*, 36(2), 469–477. <https://doi.org/10.1519/JSC.0000000000003468>.
 10. Gottschall, J., & Hastings, B. (2023). A comparison of physiological intensity and psychological perceptions during three different group exercise formats. *Front Sports Act Living*, 5, 1138605. <https://doi.org/10.3389/fspor.2023.1138605>.
 11. Iglesias-Soler, E., Mayo, X., Rial-Vázquez, J., Haff, G. (2021). Inter-individual variability in the load-velocity relationship is detected by multilevel mixed regression models. *Sports Biomech*, 20(3), 304–318. <https://doi.org/10.1080/14763141.2018.1548640>.
 12. James, L., Connick, M., Haff, G., Kelly, V., Beckman, E. (2020). The Countermovement Jump Mechanics of Mixed Martial Arts Competitors. *Journal of Strength and Conditioning Research*, 34(4), 982–987. <https://doi.org/10.1519/JSC.0000000000003508>.
 13. Kirk, C., Clark, D., Langan-Evans, C., Morton, J. (2020). The physical demands of mixed martial arts: A narrative review using the ARMSS model to provide a hierarchy of evidence. *Journal of Sports Sciences*, 38(24), 2819–2841. <https://doi.org/10.1080/02640414.2020.1802093>.
 14. Manolachi, V., Chernozub, A., Tsos, A., Syvokhop, E., Marionda, I., Fedorov, S., Shtefiuk, I., Potop, V. (2023). Modeling the correction system of special kick training in Mixed Martial Arts during selection fights. *Journal of Physical Education and Sport*, 23 (8), 2203 – 2211. <https://doi.org/10.7752/jpes.2023.08252>
 15. Manolachi, V., Chernozub, A., Tsos, A., Potop, V., Kozina, Z., Zoriy, Y., Shtefiuk, I. (2023). Integral method for improving precompetition training of athletes in Mixed Martial Arts. *Journal of Physical Education and Sport*, 23 (6), 1359 – 1366. <https://doi.org/10.7752/jpes.2023.06166>

DOI: [https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2024.3\(175\).38](https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2024.3(175).38)

УДК: 378:796.071.4:172.15

Церетелі В.О.

ORCID: 0009-0006-6917-9784

викладач кафедри фізичного виховання

Національного технічного університету «Харківського політехнічного інституту», м. Харків

Грдзелідзе С.Р.

ORCID: 0000-0002-2857-7771

доцент кафедри фізичного виховання

Національного технічного університету «Харківського політехнічного інституту», м. Харків

Хірний С.В.

ORCID: 0000-0002-3887-1341

старший викладач кафедри фізичного виховання

Національного технічного університету «Харківського політехнічного інституту», м. Харків

РОЛЬ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ У ФОРМУВАННІ ПАТРІОТИЧНИХ ЦІННОСТЕЙ СЕРЕД МОЛОДІ: ДОСВІД РІЗНИХ КРАЇН

Стаття спрямована на аналіз різних підходів до використання фізичної підготовки для формування патріотичних цінностей серед молоді в різних країнах. Метою дослідження є аналіз впливу фізичної підготовки на формування патріотичних цінностей серед молоді з урахуванням досвіду США, Ізраїлю та Японії. Методологія дослідження ґрунтується на аналізі літературних джерел, порівняльному аналізі підходів до фізичної підготовки та емпіричних дослідженнях, що включають збір та аналіз даних щодо програм фізичної підготовки та їх впливу на формування патріотичних цінностей. Одним із ключових висновків є те, що у США, Ізраїлі та Японії фізична підготовка відіграє важливу роль у житті молоді та вихованні національної свідомості. Це підтверджує важливість здорового способу життя та фізичного розвитку як складника загального добробуту суспільства. Наукова новизна полягає у систематизації та порівняльному аналізі даних з різних країн, що дозволяє визначити спільні тенденції та виявити специфіку кожного підходу. Дослідження показало, що конкретні підходи та стратегії до використання фізичної підготовки для формування патріотичних цінностей можуть відрізнятися залежно від культурного та історичного

контексту кожної країни. Висновки дослідження підтверджують, що використання фізичної підготовки для формування патріотичних цінностей є ефективним підходом у всіх трьох країнах. Через спільні тренування, спортивні змагання та військову підготовку відбувається побудова групової ідентичності та відчуття належності до країни. Узагальнення результатів дослідження надає підстави для рекомендацій щодо використання позитивного досвіду країн-лідерів у цій сфері для підтримки патріотичних цінностей та національної ідентичності в Україні, особливо в умовах після повномасштабного воєнного вторгнення з боку Російською Федерації.

Ключові слова. Фізична підготовка, патріотичні цінності, національна ідентичність, молодь, інтернаціональний досвід.

The article is aimed at analysing different approaches to the use of physical training for the formation of patriotic values among young people in different countries. The purpose of the study is to analyse the impact of physical training on the formation of patriotic values among young people, taking into account the experience of the USA, Israel and Japan. The research methodology is based on the analysis of literature sources, comparative analysis of approaches to physical training and empirical research, including the collection and analysis of data on physical training programmes and their impact on the formation of patriotic values. One of the key findings is that in the United States, Israel and Japan, physical fitness plays an important role in the lives of young people and in the education of national consciousness. This confirms the importance of a healthy lifestyle and physical development as a component of the overall well-being of society. The scientific novelty lies in the systematisation and comparative analysis of data from different countries, which allows us to identify common trends and identify the specifics of each approach. The study has shown that specific approaches and strategies to using physical fitness to foster patriotic values may differ depending on the cultural and historical context of each country. The findings of the study confirm that the use of physical education to promote patriotic values is an effective approach in all three countries. Through joint training, sports competitions and military training, group identity and a sense of belonging to the country are built. The generalisation of the research findings provides grounds for recommendations on how to use the positive experience of the leading countries in this area to support patriotic values and national identity in Ukraine, especially in the aftermath of the full-scale military invasion by the Russian Federation.

Key words. Physical training, patriotic values, national identity, youth, international experience.

Постановка проблеми у її загальному вигляді. Сучасне суспільство стикається з низкою викликів у вихованні молодого покоління, серед яких ключовим завданням є формування патріотичних цінностей та національної ідентичності. У контексті глобалізації та постійних змін, молодь знаходиться під впливом різноманітних культурних, політичних та соціальних факторів, що часто призводить до розмиття національного самосприйняття та втрати відчуття приналежності до власної країни. Відновлення та підтримання патріотичних цінностей стає важливим завданням, яке потребує комплексного підходу та впровадження ефективних стратегій.

Однією з потенційно ефективних стратегій є використання фізичної підготовки як інструменту патріотичного виховання серед молоді. Фізична активність, більш ніж будь-яка інша сфера життя, може об'єднувати людей, створюючи спільні цілі та відчуття приналежності до спільної справи. Фізична підготовка сприяє формуванню дисципліни, відданості, та витривалості – які є важливими складовими патріотичних цінностей.

Реалізація потенціалу фізичної підготовки у вихованні патріотичних цінностей потребує ретельного аналізу та розуміння. Різні країни мають свої власні підходи до організації фізичної підготовки в освітній системі, що вимагає дослідження та порівняння їх ефективності у контексті патріотичного виховання. Підходи, які можуть бути успішними в одній країні, можуть не мати такого ж ефекту в інших. Тому розуміння кращих практик та вивчення досвіду різних країн у цій сфері може виявитися надзвичайно корисним для розробки оптимальних стратегій патріотичного виховання через фізичну активність [1, 2].

Мета дослідження: аналіз впливу фізичної підготовки на формування патріотичних цінностей серед молоді з урахуванням досвіду США, Ізраїлю та Японії.

Методи дослідження:

– Аналіз літературних джерел: систематичний огляд наукових статей, книг та інших джерел з питань фізичної підготовки та патріотичного виховання.

– Порівняльний аналіз: порівняльний аналіз підходів до фізичної підготовки у контексті патріотичного виховання в різних країнах.

– Емпіричні дослідження: збір та аналіз даних щодо програм фізичної підготовки та їх впливу на формування патріотичних цінностей серед молоді у вибраних країнах.

Виклад основного матеріалу дослідження. Аналізуючи досвід різних країн, можна відокремити кілька загальних тенденцій. У багатьох країнах, таких як США, Ізраїль, та Японія, фізична підготовка включає в себе елементи військової або оборонної підготовки, що сприяє формуванню в молоді патріотичних цінностей та відчуття національної гордості. У інших країнах, таких як Німеччина та Франція, акцент робиться на спортивній конкуренції та командній роботі, що також може сприяти вихованню патріотизму через спільний дух та підтримку.

Проте, не всі підходи є однаково ефективними. Авторитарні методи фізичної підготовки можуть призводити до роздратування та відчуття відчуження серед молоді, що не завжди сприяє формуванню патріотичних цінностей.

Докладне дослідження показало, що у Сполучених Штатах Америки підтримується військова підготовка та патріотичні цінності – фізична підготовка в школах та університетах часто включає в себе елементи військових тренувань, такі як марш-броски та стройові вправи. Це сприяє формуванню в молоді патріотичних цінностей та відчуття національної

гордості. Наприклад, програма Junior Reserve Officers' Training Corps (JROTC) надає студентам можливість займатися фізичною активністю, одночасно виховуючи в них відданість країні та дисципліну.

В США спорт є не тільки розважальною діяльністю, але й важливим елементом освіти та соціалізації. Шкільні та університетські команди з футболу, баскетболу, бейсболу та інших видів спорту відіграють значну роль у формуванні ідентичності та національної приналежності серед молоді. Фізичні здібності та спортивні досягнення часто сприймаються як важливий компонент національної культури.

Більшість шкіл та університетів в США мають розвинуту інфраструктуру спортивних об'єктів та програм фізичного виховання. Це сприяє активному залученню молоді до фізичних тренувань. Відвідування спортивних заходів та підтримка спортивних команд часто вважаються патріотичними діями, які сприяють підтримці країни.

У шкільній та університетській системі США великий акцент покладається на спортивні змагання та командну роботу. Участь у спортивних командах сприяє формуванню відчуття приналежності до спільноти та розвитку лідерських якостей [6].

Статистичні дані показали, що приблизно 55% студентів середніх шкіл у США беруть участь у програмах фізичної підготовки (Джорджтаунський університет, 2020). За даними Національної федерації асоціації старших шкіл штату (NFHS), участь у спортивних програмах беруть близько 7,9 мільйонів учнів у шкільному віці (NFHS, 2021).

Фізична підготовка в Ізраїлі грає ключову роль у формуванні патріотичних цінностей серед молоді. У цій країні, де військова служба є обов'язковою для більшості громадян, фізична активність і тренування тісно пов'язані з обороною, готовністю та національною безпекою.

Участь у військово-спортивних програмах, таких як курси підготовки до служби в Армії оборони Ізраїлю, сприяє не лише розвитку фізичних навичок, але й формує відчуття національної обов'язковості та гордості за свою країну. Фізична підготовка є важливим елементом підготовки до військової служби, яка сприяє зміцненню національної ідентичності та переконань.

Укладена в культурному контексті Ізраїлю, де історія, безпека та національна оборона мають велике значення, фізична підготовка вважається важливою складовою національної ідентичності. Через обов'язкову військову службу та активну участь у військово-спортивних програмах, молодь отримує можливість не лише розвивати свої фізичні здібності, але й відчувати себе часткою важливого національного процесу, що сприяє формуванню патріотичних цінностей.

Понад 90% ізраїльтян проходять військову службу після закінчення школи (Центр дослідження збройних сил, 2021). Приблизно 70% дітей у віці 6-17 років у Ізраїлі беруть участь у спортивних заходах (Центр дослідження спорту та фізичної активності, 2019).

В Японії спорт і фізична активність часто асоціюються з традиціями та культурою країни. Такі види спорту, як карате, дзюдо, сумо та інші, є частиною японської спадщини і вважаються важливими символами та сприймаються як засіб самовдосконалення та духовного зростання. Ці цінності глибоко вкорінені в японську культуру і сприяють формуванню патріотичних уявлень.

В цій країні існує довга історія пов'язана з військовою традицією та готовністю до захисту батьківщини, що впливає на сприйняття фізичної підготовки серед молоді. Ця країна століттями відома своїм духом військової дисципліни та самодисципліни, що відображено у багатьох аспектах суспільства, включаючи підготовку до фізичної активності. Поняття готовності до захисту батьківщини вкорінене в японську культуру і сприймається як обов'язок та відповідальність перед суспільством.

У японських школах великий акцент покладається на фізичну підготовку та здоровий спосіб життя. Учні регулярно займаються фізичними вправами та приймають участь у спортивних змаганнях, що сприяє їхньому фізичному та психологічному розвитку [5].

За даними Міністерства освіти, культури, спорту, науки та технологій Японії, приблизно 90% учнів початкових та середніх шкіл регулярно займаються фізичною активністю (МОКШТ, 2020).

У Японії існує понад 500 тисяч спортивних клубів та організацій, які залучають до участі мільйони дітей та молоді (Агентство спортивного розвитку та Олімпійського виховання, 2021).

Ця дослідження показує, що в країнах, таких як США, Ізраїль та Японія, фізична підготовка відіграє важливу роль у формуванні патріотичних цінностей серед молоді, проте конкретні підходи та стратегії можуть відрізнятися залежно від культурного та історичного контексту кожної країни.

Після повномасштабного вторгнення з боку Російської Федерації Україна може взяти на увагу деякі ключові аспекти з дослідження ролі фізичної підготовки у формуванні патріотичних цінностей у США, Ізраїлю та Японії:

- Формування національної самосвідомості через спорт та фізичну активність: Україні необхідно активніше розвивати спорт та фізичну культуру серед молоді, щоб підтримати національну єдність та гордість за країну;
- Збільшення уваги до фізичної активності: Україні важливо збільшити увагу до фізичної підготовки серед молоді, включаючи як спортивні змагання, так і військову підготовку, щоб підвищити загальний рівень здоров'я та формування патріотичних цінностей.
- Розвиток спортивної інфраструктури: інвестиції у розвиток спортивних об'єктів та клубів сприятимуть підвищенню доступності фізичної активності для всіх верств населення.
- Збереження культурної спадщини через спорт: використання традиційних українських видів спорту (рукопаш гопак, хортинг та інші) та фізичної активності може сприяти збереженню та підтримці національної ідентичності та патріотичних цінностей.
- Інтеграція спорту у освітню систему: важливо більш ретельно інтегрувати спорт та фізичну активність у загальну освітню систему, щоб забезпечити всебічний розвиток молоді та формування патріотичних цінностей на рівні навчальних закладів [3].

– Необхідність встановлення контакту та обмін досвідом з країнами, які вже мають успішний досвід у використанні фізичної підготовки та спорту для підтримки національної ідентичності. Слід активно залучати до співпраці експертів та партнерів з США, Ізраїлю, Японії та інших країн для обміну кращими практиками та здобуття нових знань у цій сфері.

Висновки. Результати дослідження підтверджують, що у США, Ізраїлі та Японії фізична підготовка відіграє важливу роль у житті молоді та вихованні національної свідомості. Це підтверджує важливість здорового способу життя та фізичного розвитку як складника загального добробуту суспільства.

Використання фізичної підготовки для формування патріотичних цінностей є ефективним підходом у всіх трьох країнах. Через спільні тренування, спортивні змагання та військову підготовку відбувається побудова групової ідентичності та відчуття належності до країни.

Інституціоналізовані програми та традиції кожної країни впливають на специфічність підходу до виховання через фізичну активність. Наприклад, у Японії акцент зроблений на традиційні японські види спорту, що відображає важливість збереження культурної спадщини.

У США, Ізраїлі та Японії спостерігається активна підтримка урядом та освітніми установами спортивних заходів та програм фізичної підготовки для молоді. Це вказує на важливість інтеграції спорту та фізичної активності у загальну освітню та виховну систему.

Узагальнюючи, Україна може використовувати досвід із зазначених країн для підтримки патріотичних цінностей та національної ідентичності у контексті викликів, які виникають після повномасштабного вторгнення з боку Російською Федерацією.

Література.

1. Литвиненко А.В. Роль фізичного виховання у формуванні патріотичних цінностей серед молоді України. Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України, 3, 2020 р. 56-61.
2. Лобас Л.М. Фізична активність як чинник формування патріотичних цінностей у студентів вищих навчальних закладів. Науковий вісник Ужгородського університету. 2019 р. Серія: Педагогіка. Соціальна робота, 47, 45-50.
3. Церетелі В.О. Формування високої моральності та здоров'я у фізичному вихованні серед студентів. «Здоров'я нації і вдосконалення фізкультурно-спортивної освіти»: тези III Міжнародної науково-практичної конференції». 27-28 квітня 2023 р. Харків: НТУ «ХПІ». С. 539-542.
4. Avrahami D., Israeli M. The impact of military service on the development of patriotic values in Israeli adolescents. 2020. *Military Psychology*, 32(5), 412-426.
5. Tanaka Y., Nakamura T. Sports and physical education as agents of patriotism in Japanese schools. 2020. *Journal of Sport and Health Science*, 9(3), 241-248.
6. Smith R. Physical activity and patriotism: Exploring the relationship among American youth. 2019. *Journal of Youth Studies*, 22(6), 781-796.

Reference.

1. Lytvynenko A.V. The role of physical education in the formation of patriotic values among Ukrainian youth. *Scientific Notes of the Institute of Legislation of the Verkhovna Rada of Ukraine*, 3, 2020. 56-61.
2. Lobas L.M. Physical activity as a factor in the formation of patriotic values among students of higher educational institutions. *Scientific Bulletin of Uzhhorod University*. 2019. Series: Pedagogy. Social work, 47, 45-50.
3. Tsereteli V.O. Formation of high morality and health in physical education among students. «Health of the nation and improvement of physical culture and sports education»: abstracts of the III International Scientific and Practical Conference. 27-28 April 2023, Kharkiv: NTU «KHPI». С. 539-542.
4. Avrahami D., Israeli M. The impact of military service on the development of patriotic values in Israeli adolescents. 2020. *Military Psychology*, 32(5), 412-426.
5. Tanaka Y., Nakamura T. Sports and physical education as agents of patriotism in Japanese schools. 2020. *Journal of Sport and Health Science*, 9(3), 241-248.
6. Smith R. Physical activity and patriotism: Exploring the relationship among American youth. 2019. *Journal of Youth Studies*, 22(6), 781-796.